

כ"ד באדר התש"פ 2020

במרץ 2020

ימ. 2020-767

תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה

החדש), התש"פ-2020

הצעה להחלטה

מ ח ל י ט י ס,

1. מתוקף הסמכות הקבועה בסעיף 39 לחוק-יסוד: הממשלה, להתקין תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש), התש"פ-2020, בנוסח שלהלן.
2. בהתאם להוראות סעיף 39 האמור, להניח את התקנות על שולחן ועדת החוץ והביטחון של הכנסת סמוך ככל האפשר לאחר התקנתן.
3. התקנות תיכנסנה לתוקפן עם פירסומן ברשומות.

דברי הסבר

רקע כללי

על רקע התפשטות נגיף הקורונה בישראל, הוטלו הגבלות משמעותיות, בין היתר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייבבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף בתקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה בשל התפרצות נגיף הקורונה החדש), התש"פ-2020 (להלן - **התקנות**). הגבלות אלה שחלות, בין השאר, על המדינה ועל מעסיקים ציבוריים אחרים, לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה. יחד עם זאת על הממשלה, ויחידות הסמך ולמעסיקים במגזר הציבורי להמשיך את הרציפות התפקודית החיונית, ולמנוע פגיעה ביכולתם לעמוד במשימותיהם ובפעולותיהם החיוניות, על מנת למנוע הפרעות לתפקודים קריטיים. במציאות החדשה כאמור, שבה רוב המערכות מנוטרלות מכוח ההגבלות שנקבעו בתקנות, נאסר על עובדים רבים במגזר הציבורי להגיע לעבודתם.

ההגבלות שנקבעו מונעות מהצדדים ליחסי העבודה לקיים את חוזי העבודה במגזר הציבורי במתכונתם הרגילה ואוסרות על עובדים ומעסיקים במגזר הציבורי הגעה של עובדים מעל מצבת העובדים המותרת למקום עבודתם. בהתאמה, לא ניתן להמשיך ולקיים במתכונת רגילה את חוזי העבודה עם עובדים שאינם חיוניים לביצוע פעילות חיונית במקומות עבודה במגזר הציבורי. נוכח האמור, בשים לב למגבלות הזמן והצורך לתת מענה מהיר ויעיל למצב, וכן למורכבות האירוע והאתגרים שעל הפרק, דנו המדינה ומעסיקים נוספים במגזר הציבורי יחד עם הסתדרות העובדים הכללית החדשה (להלן - **ההסתדרות**), והגיעו להסכם קיבוצי מיוחד (להלן - **הסכם יציאה לחופשה**), שלפיו בתקופה שממועד תחילתן של ההוראות שבתקנות ועד ליום 16 באפריל 2020, עובד שמנוע מלהגיע לעבודה משום שאינו כלול ברשימת העובדים החיוניים, ישהה במהלך תקופת ההסכם בחופשה על חשבון ימי החופשה השנתית של העובד, מכל סוג שהוא, למעט ימי בחירה. הוראות אלה יחולו אף בעניינו של עובד שחל לגביו הסדר לפיו הוא עתיד להיעדר ממקום העבודה בתשלום במהלך החודשים יולי - אוגוסט 2020. בנסיבות כאמור, לדרישת המעסיק, ישהה העובד בחופשה בתקופת ההסכם, וחופשה זו תבוא במקום ההיעדרות לפי ההסדר האמור במהלך החודשים יולי - אוגוסט 2020 (לרבות לגבי עובד אשר ימי החופשה שלו קבועים מראש, כך שאין לו מכסה של ימי חופשת מנוחה לניצול לפי בחירתו), והכול בהתאם להוראות הסכם יציאה לחופשה.

הסכם יציאה לחופשה נחתם במטרה לסייע בהתמודדות עם נגיף הקורונה ומניעת התפשטות וכאמצעי להבטחת שמירת בריאות הציבור, ובכלל זה בריאות העובדים במגזר הציבורי, עוד חותר ההסכם להשגת איזון מוסכם במערכת יחסי העבודה להתמודדות עם צמצום הפעילות ולמתן מענה כלכלי לאובדן האפשרות לבצע את חוזה העבודה הרגיל. במסגרת האיוון האמור, ומתוך ראייה כלל משקית רחבה גם יופחת העומס על מערכות הביטוח הסוציאלי במדינה נוכח הקושי המשמעותי הצפוי בהתמודדות עם עליה דרסטית במספר הפניות אליו מצד מבוטחים. בהתאמה, ההסכם שחל על המגזר הציבורי במובנו הרחב, מכוח תקנות שעת חירום אלה, צפוי לאפשר למערכת הביטוח הלאומי להעניק גמלאות במועד מוקדם באופן המשרת את תכלית הגמלאות האמורות, ולהפחית גם את הקשיים הברוקרטיים איתם מתמודדים מבוטחים ביחס לעובדי הגופים הציבוריים, תוך שיובטח להם כי יוכלו להמשיך ולהשתכר באופן נאות גם בתקופת חירום קיצונית זו.

כמו כן, לצד התגברות הכרחית על הוראות שונות בחקיקת המגן, הסכם יציאה לחופשה מאפשר לעובדים שמירה על החיסכון הפנסיוני ועל זכויות שונות התלויות בוותק, שימשיכו להיצבר בתקופת תוקפו והוא מגדיל את הוודאות בקרב העובדים והמעסיקים במגזר הציבורי בעת הזו, והכל במסגרת הסדר כולל שנערך בהסכמה עם ארגון העובדים היציג הגדול במשק.

בהתאם לאמור לעיל, הסכם זה יחזק את יכולתה של המדינה להתמודד עם המשבר הנוכחי, בפרט נוכח הצורך החיוני ביציבות תפקודה של מערכת הביטוח הסוציאלי לטובת ביטחון הציבור ואספקת השירותים החיוניים לציבור.

בנוסף, הסכם יציאה לחופשה, מעניק הכנסה בטוחה לעובדים עליהם הוא חל, מעלה את רמת הוודאות במשק ויש בו כדי לסייע בהגשמת תכליתן של תקנות שעת חירום אלה והתקנות ובהפחתת הסיכון להתפשטות המחלה.

בתקנות אלו מוצע להרחיב את ההסדר האמור ביחס לכלל המגזר הציבורי, לרבות רשויות מקומיות, חברות ממשלתיות ועובדי המדינה עליהם לא חל הסכם היציאה לחופשה, בשים לב לכך שהתכליות שמגשים ההסכם אשר צוינו מעלה, מתקיימות לגבי כלל המגזר הציבורי מעבר לשירות המדינה לגבי חל ההסכם.

כך, בהתאם למוצע, כלל המעסיקים במגזר הציבורי, יוצאו את עובדיהם שאינם עובדים חיוניים לחופשה השנתית במהלך המשבר ולעובדים כאמור ישולמו דמי החופשה, מתוך מכסת ימי החופשה השנתית להם זכאים בשנה הקלנדרית, ובהיעדר ימי חופשה, בשנה העוקבת. באופן אשר ימנע מלהכביד יתר על המידה על תקציב המדינה ולאפשר למדינה גמישות נדרשת בהיבט הכלכלי. עם זאת, מוצע כי מעסיקים מסוימים שהם גוף מתוקצב או גוף נתמך יוחרגו מהוראות הסכם היציאה לחופשה אם יש למעסיק קושי כלכלי ממשי לעמוד בהוראות ההסכם או אם העובדים בגוף זכאים לחופשה שנתית לפי הוראות חוק חופשה שנתית בלבד, כך שזכאותם לימי חופשה נמוכה יותר מאשר אצל מרבית העובדים במגזר הציבורי עליהם חל הסדר מיטיב ביחס לחוק, ובלבד שהממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר אישר את ההחרגה.

כמו כן מוצע כי נוכח מעמדם המיוחד, על הכנסת, לשכת בית הנשיא, מבקר המדינה וועדת הבחירות המרכזית לכנסת, על בתי המשפט ובתי הדין הדתיים הפועלים על פי חוק, יחולו התקנות המוצעות בהתאמות הנדרשות עליהן אם החליט הגורם המוסמך על כך, ורק אם החליט, להחיל את תקנות שעת-חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה בשל התפרצות נגיף הקורונה החדש), התשי"ף-2020 שמורות על הגבלת הגעת עובדים למקומות העבודה, בשינויים שהגוף קבע.

בנוסף מוצע לקבוע כי הסכם היציאה לחופשה לא יחול בתקופה הקובעת, לגבי עובד רגיל שחל עליו הסכם קיבוצי אחר, שנחתם ערב תחילתן של התקנות או במהלך תוקפן, ושאושר בידי הממונה על השכר, ובלבד שהסכם זה לא יגרע מזכויות עובד הקבועות בחוק, מעבר לנובע מהסכם היציאה לחופשה.

נוכח כל האמור, והדחיפות הרבה לקיים את ההסכם המוצע נוכח הוראות התקנות, וכן נוכח הצורך להתגבר על הוראות דין שונות וביניהן חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951, חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957, חוק החוזים, התשל"ג-1973, וכן כל הסכם או נוהג אחר, על מנת לאפשר את יישומו של ההסכם אשר משלים ומסייע להגשמת תכלית התקנות, מוצע לקבוע את ההסדר המוצע במסגרת תקנות שעת חירום לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה.

נתונים כלכליים והשפעה על משק המדינה

הצעת ההחלטה מצמצמת את ההשפעות הכלכליות השליליות של ההאטה המשקית והגבלת העבודה הנובעת מיישום ההגבלות שנקבעו בתקנות ההגבלות.

תקציב

לא רלוונטי

השפעת ההצעה על מצבת כח האדם

לא רלוונטי

עמדת שרים אחרים שההצעה נוגעת לתחום סמכותם

לא רלוונטי

החלטות קודמות של הממשלה בנושא

אין

עמדת היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה

חוות דעתו של היועץ המשפטי של המשרד יוזם ההצעה, או מי שהוסמך מטעמו, תצורף להצעה להחלטה.

סיווגים

סיווג ראשי: חקיקה ממשלתית

תחום פעולה עיקרי: אחר

חתימת השר המגיש

שר האוצר

טיוטת תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב בשל נגיף קורונה החדש), התש"ף-2020

		בתוקף סמכותה לפי סעיף 39 לחוק יסוד: הממשלה ¹ , מתקינה הממשלה תקנות שעת חירום אלה:
הגדרות	1.	בתקנות שעת חירום אלה -
		"הסכם" - אחד מאלה:

(1) הסכם קיבוצי;

(2) צו הרחבה כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים;

(3) הסדר, קיבוצי או אישי, לרבות הסדר חד-צדדי;

(4) נוהג;

(5) הוראת מינהל;

(6) חוזה עבודה אישי לרבות חוזה מיוחד לפי סעיף 40 לחוק המינויים;

		"הסכם קיבוצי" - הסכם קיבוצי כללי או הסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותם בחוק הסכמים קיבוציים;
		"הסכם יציאה לחופשה" - הסכם קיבוצי מיוחד כמשמעותו בחוק הסכמים קיבוציים, שנחתם ביום כ"ב באדר התש"ף (18 במרס 2020), בין מדינת ישראל לבין הסתדרות העובדים הכללית החדשה שנוסחו מובא בתוספת;
		"חוק הסכמים קיבוציים" - חוק הסכמים קיבוציים, התשי"ז-1957 ² ;
		"חוק חופשה שנתית" - חוק חופשה שנתית, התשי"א-1951 ³ ;
		"חוק יסודות התקציב" - חוק יסודות התקציב, התשמ"ה-1985 ⁴ ;
		"חוק המינויים" - חוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1959 ⁵ ;
		"כוחות הביטחון" - משטרה, שירות בתי הסוהר, צבא הגנה לישראל והמטה לביטחון לאומי;

¹ ס"ח התשס"א, עמ' 158.
² ס"ח התשי"ז, עמ' 63.
³ ס"ח התשי"א, עמ' 234.
⁴ ס"ח התשמ"ה, עמ' 60.
⁵ ס"ח התשי"ט, עמ' 86.

		"מוסד חינוך" – אחד מאלה :
--	--	---------------------------

- (1) מוסד חינוך כהגדרתו בחוק לימוד חובה, התש"ט-1949⁶ ;
- (2) בית ספר שחל עליו חוק פיקוח על בתי-ספר, התשכ"ט-1969⁷, ומספק חינוך על-תיכוני, שבמסגרתו הוא מכשיר את תלמידיו לקראת בחינות ממשלתיות או לקראת השכלה המוכרת על ידי משרד ממשלתי ;

		"מעסיק ציבורי" - כל אחד מאלה :
--	--	--------------------------------

- (1) המדינה ;
- (2) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב (להלן - גוף מתוקצב) ;
- (3) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב ;
- (4) גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב (להלן - גוף נתמך) ;
- (5) מוסד חינוך שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין ;
- (6) מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958⁸, או מוסד שניתנה לו תעודת היתר מאת המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 21א לחוק האמור, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, ושסכום הממשלה בתקציבו בשנת 2019, עמד על 25% לפחות ;
- (7) בעלים של פנימייה המפוקחת על ידי משרד החינוך ;

		"מערכת בתי המשפט" – בתי המשפט, בתי הדין לעבודה, והנהלת בתי המשפט ;
--	--	--

"מנהל" - כל אחד מאלה :

- (1) לגבי המדינה -
- (א) המנהל הכללי של המשרד הממשלתי או יחידת הסמך, באישור נציב שירות המדינה ;
- (ב) לגבי כוחות הביטחון - ראש הארגון ;

⁶ ס"ח התש"ט, עמ' 287.
⁷ ס"ח התשכ"ט, עמ' 180.
⁸ ס"ח התשי"ח, עמ' 191.

(2) ברשויות המקומיות - ראש הרשות המקומית או המנהל הכללי של הרשות המקומית או מזכיר הרשות המקומית, כפי שהסמיך לכך ראש הרשות המקומית, באישור משרד הפנים ;

(3) במוסדות להשכלה גבוהה – המנהל הכללי של המוסד להשכלה גבוהה באישור יושב ראש הוועדה לתכנון ותקצוב ;

(4) במועצות הדתיות – יושב ראש המועצה הדתית באישור המשרד לשירותי דת ;

(5) במוסד לביטוח לאומי – המנהל הכללי של המוסד לביטוח לאומי באישור שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ;

(6) בשירות התעסוקה – המנהל הכללי של שירות התעסוקה באישור שר העבודה, הרווחה והשירותים החברתיים ;

(7) בחברה ממשלתית – המנהל הכללי של החברה באישור רשות החברות הממשלתיות ; לעניין זה, "חברה ממשלתית" – חברה ממשלתית וחברת בת ממשלתית, כהגדרתן בחוק החברות הממשלתיות, התשל"ה-1975⁹ ;

(8) בתאגיד שהוקם בחוק או על-פיו למעט שירות התעסוקה והמוסד לביטוח לאומי – המנהל הכללי או אם אין מנהל כללי, נושא המשרה הבכירה ביותר בתאגיד ובאישור הממונה על השכר ;

(9) במעסיק ציבורי אחר – המנהל הכללי או בעל תפקיד מקביל אצל אותו מעסיק אם אין מנהל כללי אצל אותו מעסיק, ואם אין מנהל כללי או בעל תפקיד מקביל אצל אותו מעסיק, בעל התפקיד הבכיר ביותר בהנהלת אותו מעסיק, ובאישור הגורם המאסדר הנוגע לעניין לגוף או השר האחראי על המשרד הנוגע לעניין ;

"עובד" - מי שמתקיימים יחסי עבודה בינו לבין מעסיק ציבורי.

"עובד חיוני" – עובד שהמנהל קבע, לפי שיקול דעתו, ולעניין עובד מדינה - באישור נציב שירות המדינה, ובכפוף להוראות הדין כי הוא נדרש לעבודה, או עובד שמחויב לעבוד מכוח הוראה שבדין ;

"עובד רגיל" – עובד שאינו חיוני ;

"התקופה הקובעת" - התקופה שמיום כ"ד באדר התש"ף (20 במרס 2020) תחילתן של תקנות שעת חירום אלה עד יום כ"ב בניסן התש"ף (16 באפריל 2020).

יצאה לחופשה	2.	(א) בתקופה הקובעת יחול על עובד רגיל ומעסיקו הציבורי הסכם יציאה לחופשה.
		(ב) על אף האמור בתקנת משנה (א) הסכם יציאה לחופשה לא יחול על עובד רגיל ומעסיק ציבורי שהוא גוף מתוקצב או גוף נתמך, אם אישר זאת הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר (להלן - הממונה על השכר), ובלבד שמתקיים בגוף אחד התנאים האלה:

(1) לגוף ישנו קושי כלכלי ממשי לעמוד בהוראות ההסכם;

(2) חלק ניכר מן העובדים בגוף זכאים לחופשה שנתית לפי חוק חופשה שנתית בלבד;

(ג) על הגופים המפורטים להלן, יחולו תקנות שעת-חירום אלה בהתאמות הנדרשות, ובלבד שהגורם המוסמך בכל גוף, לפי העניין, החליט להחיל את תקנות שעת-חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020¹⁰, בשינויים שהוא קבע:

(1) הכנסת – יושב ראש הכנסת;

(2) לשכת נשיא המדינה – מנהל הלשכה;

(3) משרד מבקר המדינה – מבקר המדינה;

(4) ועדת הבחירות המרכזית לכנסת – יושב ראש ועדת הבחירות המרכזית לכנסת;

(5) מערכת בתי המשפט – מנהל בתי המשפט באישור נשיא בית המשפט העליון;

(6) בתי הדין הדתיים – נשיא בית דין דתי.

		(ד) אין בקביעת התאמות של גורם הקבוע בתקנת משנה (ג)(1) עד (6) לפי העניין, כדי להעניק סמכות להתגבר על הוראות דין שתקנות שעת-חירום אלה אינן מתגברות עליהן או להעניק סמכות להתגבר על הוראות דין שתקנות אלה מתגברות עליהן במידה העולה על הקבוע בתקנות אלה.
		(ה) תקנת משנה (א) לא תחול בתקופה הקובעת, לגבי עובד רגיל ומעסיקו הציבורי שחל עליהם הסכם קיבוצי אחר, שנחתם בסמוך לתחילתן של התקנות או במהלך תוקפן, ושאושר בידי הממונה על השכר, ובלבד שהסכם זה לא יגרע מזכויות עובד הקבועות בחוק, מעבר לנובע מהסכם היציאה לחופשה (להלן – הסכם אחר).

שמירת דינים	3.	אין בהוראות תקנות שעת-חירום אלה כדי לגרוע מהוראות סעיפים 29 עד 29ב לחוק יסודות התקציב.
עליונות	4.	בתקופה הקובעת יחול על אף האמור בכל דין או הסכם.

(1) הסכם יציאה לחופשה;

(2) הסכם אחר.

תוספת

(תקנה 1 – "הגדרת הסכם יציאה לחופשה")

הסכם קיבוצי

שנחתם ביום 18 במרס 2020

ב י ן

ממשלת ישראל, בשם מדינת ישראל, המיוצגת על-ידי הממונה על השכר והסכמי עבודה במשרד האוצר, מר קובי בר-נתן, ו/או נציב שירות המדינה פרופ' דניאל הרשקוביץ; ולגבי עובדים במפעלים המשרתים את מערכת הביטחון (להלן: "מפעלים ביטחוניים") אשר חל עליהם האמור בסעיף 2(6) לחוק שירות המדינה (מינויים), התשי"ט-1969, על ידי הגורמים המוסמכים לייצג את המפעלים הביטחוניים בחתימה על הסכמים קיבוציים;

מרכז השלטון המקומי בישראל, בשם כל הרשויות המקומיות, למעט שלוש הערים הגדולות, המיוצג על-ידי מר חיים ביבס, יו"ר מרכז השלטון המקומי וראש עיריית מודיעין, על-ידי מר שלמה דולברג, מנכ"ל מרכז השלטון המקומי ועל-ידי גב' חגית מגן, הממונה על הסכמי עבודה ושכר במרכז השלטון המקומי;

שלוש הערים הגדולות (ירושלים, תל אביב וחיפה), המיוצגות על ידי מר אברהם פרץ, סמנכ"ל משאבי אנוש ומינהל בעיריית תל אביב;

מרכז המועצות האזוריות בשם המועצות האזוריות החברות בו, המיוצג על-ידי מר שי חג'ג' – ראש מועצה אזורית מרחבים, יו"ר מרכז המועצות האזוריות ומר יצחק אשכנזי, מנכ"ל מרכז המועצות האזוריות;

חבר המועצות הדתיות בישראל המיוצג על-ידי מר שלמה תנעמי, יו"ר חבר המועצות הדתיות;

המוסד לביטוח לאומי, המיוצג על-ידי מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי, מר מאיר שפיגלר; שירות התעסוקה, המיוצג על-ידי מנכ"ל שירות התעסוקה, מר רמי גראור;

האוניברסיטה העברית בירושלים, המיוצגת על ידי

_____;

אוניברסיטת בר-אילן, המיוצגת על ידי _____;

אוניברסיטת בן גוריון בנגב, המיוצגת על ידי _____;

אוניברסיטת חיפה, המיוצגת על ידי _____;

אוניברסיטת תל-אביב, המיוצגת על ידי _____;

הטכניון, מכון טכנולוגי לישראל, המיוצג על ידי _____;

מכון ויצמן למדע, המיוצג על ידי _____ ;

(להלן - "המעסיקים")
מצד אחד

ל ב י ן

הסתדרות העובדים הכללית החדשה, המיוצגת על-ידי יו"ר ההסתדרות ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי, מר ארנון בר-דוד ;

(להלן - "ההסתדרות")
מצד

שני

והואיל : וההתמודדות עם התפשטות נגיף הקורונה במדינת ישראל הצריכה מתן הוראות מיוחדות אשר הן בעלות השפעה על כלל המשק ובכלל זה על עובדי המגזר הציבורי ;

והואיל : ובמסגרת הוראות מיוחדות אלו הוטלו הגבלות משמעותיות, בין היתר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם, לצורך צמצום ההדבקה והתפשטות הנגיף, והגבלות אלה שחלות, בין השאר, על המדינה ועל מעסיקים ציבוריים אחרים, לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה ;

והואיל : ולנוכח הנסיבות החריגות שנוצרו ביקשו הצדדים למצוא פתרונות לעובדים שנאסר עליהם להגיע לעבודה ואינם יכולים להמשיך לעבוד במתכונת עבודתם הרגילה לאור המגבלות האמורות שהוטלו עליהם ועל מעסיקיהם ;

והואיל : והצדדים מכירים בחשיבות הצורך לשמור על בריאות הציבור ובכלל זה על בריאות העובדים ;

והואיל : ולנוכח הנסיבות החריגות האמורות, חלף השעיה של החוזים האמורים נדרשו הצדדים לגבש בדחיפות הסדר זמני שייתן מענה לצרכי השעה, ישמור על רציפות העסקתם של העובדים ויגביר את הוודאות של העובדים והמעסיקים ;

והואיל : והצדדים מעוניינים לעגן את ההסכמות אליהן הגיעו במשא ומתן כאמור בהסכם קיבוצי זה ;

לפיכך הוצהר הותנה והוסכם בין הצדדים כדלקמן :

1. מבוא

המבוא להסכם זה מהווה חלק בלתי נפרד ממנו.

2. תחולת ההסכם

- (א) הסכם זה יחול על כל עובד המועסק בשירות מעסיקים החתומים על הסכם זה, אשר מיוצג על ידי ההסתדרות.
- (ב) הסכם זה יחול גם על עובד, אשר מועסק בשירות מעסיק ציבורי אחר (שאינו חתום על הסכם זה) אשר יחתום על כתב ההצטרפות להסכם זה בנוסח שבנספח א' להסכם זה.
- (ג) ברשויות המקומיות, הסכם זה לא יחול על עובדים שעתיים, עובדים פרויקטאליים שטרם השלימו שלוש שנות עבודה באותה רשות מקומית ואשר תקציב הפרויקט בו הם מועסקים ממומן ב - 50% ומעלה על-ידי מקור חיצוני, מדריכים שעתיים ומלווים בהסעות שעתיים.

3. תקופת ההסכם

הסכם זה הוא לתקופה שמיום 19 במרץ 2020 ועד ליום 16 באפריל 2020 ובכפוף לקבלת חקיקה כאמור בסעיף 8 להלן (להלן: "תקופת ההסכם").

4. הגדרות

- לעניין הסכם זה:
- "עובד חיוני" - אחד מאלה:
- (1) עובד אשר המנהל קבע לפי שיקול דעתו ובכפוף להוראות הדין כי הוא נדרש לעבודה;
- (2) עובד שמחויב לעבוד מכוח הוראה שבדין.
- "מנהל" -
- (1) בשירות המדינה - מנכ"ל המשרד הממשלתי או יחידת הסמך, באישור נציב שירות המדינה;
- (2) ברשויות המקומיות - ראש הרשות המקומית או מנכ"ל הרשות המקומית או מזכיר הרשות המקומית, בהתאם להסמכה לכך על-ידי ראש הרשות המקומית, באישור משרד הפנים;
- (3) במוסדות להשכלה גבוהה - מנכ"ל המוסד להשכלה גבוהה באישור יו"ר ות"ת;
- (4) במועצות הדתיות - יו"ר המועצה הדתית באישור המשרד לשירותי דת;
- (5) במוסד לביטוח לאומי - מנכ"ל המוסד לביטוח לאומי באישור שר העבודה והרווחה;
- (6) בשירות התעסוקה - מנכ"ל שירות התעסוקה באישור שר העבודה והרווחה;
- (7) במעסיק ציבורי אחר - מנכ"ל או בעל תפקיד מקביל אצל אותו מעסיק אם אין מנכ"ל אצל אותו מעסיק ואם אין מנכ"ל או בעל תפקיד מקביל אצל אותו מעסיק, בעל התפקיד הבכיר ביותר בהנהלת אותו מעסיק. זאת באישור הגורם המאסדר הרלוונטי לגוף / השר האחראי על המשרד הרלוונטי.

"מעסיק ציבורי" - כל אחד מאלה -

- (8) גוף מתוקצב כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985 (להלן - חוק יסודות התקציב);
- (9) תאגיד בריאות כהגדרתו בסעיף 21 לחוק יסודות התקציב;
- (10) גוף נתמך כהגדרתו בסעיף 32 לחוק יסודות התקציב;
- (11) מוסד חינוך שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין;
- (12) מוסד מוכר כמשמעותו בסעיף 9 לחוק המועצה להשכלה גבוהה, התשי"ח-1958, או מוסד שניתנה לו תעודת היתר מאת המועצה להשכלה גבוהה לפי סעיף 21א לחוק האמור, שהממשלה משתתפת בתקציבו, במישרין או בעקיפין, ושסכום הממשלה בתקציבו בשנת 2019, עמד על 25% לפחות;

5. יציאה לחופשה

בתקופת ההסכם, כאמור, החל מיום 19 במרץ 2020 ועד יום 16 באפריל 2020, ישה כל עובד רגיל בחופשה בהתאם לאמור להלן:

- (א) כל עוד קיימת לעובד רגיל יתרה חיובית של ימי חופשת מנוחה - ולעניין זה יובא בחשבון כל סוג של חופשה שנתיית יהא שמה אשר יהא כגון: חופשה מיוחדת, חופשה ארעית, למעט ימי בחירה ולמעט חופשה פנימית - תהיה החופשה האמורה על חשבון ימי חופשת המנוחה של העובד.
- (ב) ככל שלא עומדת לזכות עובד רגיל יתרה חיובית של ימי חופשת מנוחה, ישה גם הוא בחופשה כאמור כמקדמה על חשבון ימי חופשת המנוחה (שניתנים לצבירה בלבד), להם הוא עתיד להיות זכאי לאחר תום תקופת ההסכם.
- (ג) לגבי עובדים בדירוג הסטודנטים מובהר כי ניצול ימי החופשה יהיה בכפוף לאמור בסעיף 6.2 להסכם הקיבוצי בעניין הסטודנטים מיום 18.4.2016.
- (ד) אין באמור בהסכם זה כדי לשנות את הכללים הקיימים בדבר חיוב מאזן החופשה של העובד.
- (ה) הצדדים מסכימים שהתחשבות בגין שהייה בחופשה כאמור בסעיף קטן (ב) לעיל, תוכל להיעשות באמצעות קרן חופשה כהגדרתה בסעיף 6 להלן ולפי הכללים שייקבעו.
- (ו) כן מובהר, כי לגבי מקומות עבודה או קבוצות עובדים שלגביהם נהוגה חופשה מרוכזת שתחילתה בערב חג הפסח התש"ף (להלן: "החופשה המרוכזת") לא יחול שינוי מכוח הסכם זה בנוגע לחופשה המרוכזת, לרבות בנוגע לחיוב מאזן ימי חופשת המנוחה לפי הסדר החופשה המרוכזת.
- (ז) לגבי עובד שבעניינו חל הסדר לפיו הוא עתיד להיעדר ממקום העבודה בתשלום במהלך החודשים יולי - אוגוסט 2020, המעסיק יהא רשאי לקרוא לעובד לעבודה בחודשים יולי אוגוסט 2020 (וככל שמקום העבודה של העובד יהיה סגור בחודשים יולי-אוגוסט 2020 בשל הנסיבות המתוארות במבוא להסכם זה, אזי – במועד אחר שיוסכם בין הצדדים) גם בתקופה בה היה אמור להיעדר בתשלום כאמור או בחלקה, לרבות בשל הארכת שנת הלימודים התש"ף במערכת החינוך, ובלבד שמספר הימים בהם ייקרא העובד לעבודה כאמור לא יעלה על מספר הימים שבהם שהה העובד בחופשה בתקופת ההסכם.
- הימים בהם ייקרא עובד לעבודה כאמור, יבואו חלף הפחתת ימי חופשה באותו מספר לפי סעיף 5 זה ובלבד שהדבר לא ייצור כפל תשלום שכר לעובד.
- (ח) האמור בסעיף זה לא יחול לגבי עובד רגיל לגבי תקופה בה הוא שוהה בחופשה ללא תשלום שהחלה טרם תחילת תקופת ההסכם, או בשירות מילואים או בתקופת לידה והורות כמשמעותה בחוק עבודת נשים, התשי"ד-1954.
- ההסתדרות תוכל לפנות למעסיקים, לגבי עובדים שהוצאו לחל"ת בשבוע שלפני מועד תחילת הסכם זה, ולבקש שיחול הסכם זה על העובדים כולם או חלקם.
- (ט) נוכח הנסיבות החריגות כמתואר במבוא להסכם זה, מוסכם כי עובד רגיל לא יהיה זכאי לדמי מחלה בגין תקופת ההסכם. על אף האמור, יוכרו תעודות מחלה שהונפקו לפני יום 15.3.2020 (לא כולל) ואשר חלות לגבי ימים שחלים בתקופת ההסכם, כמזכות בדמי מחלה, והן בלבד. על אף האמור, תעודות מחלה בגין אשפוז בבית חולים או מחלה קשה יידונו בוועדת מעקב כאמור בסעיף 7 להלן.

6. קרן ימי חופשה

מתוך עיקרון של ערבות הדדית ובנוסף לפי הסכמות מול כל אחד מהמעסיקים מוקמת בזאת קרן ימי חופשה אצל כל אחד מהמעסיקים, אשר תפעל כדי לסייע לעובדים שאין ברשותם יתרת ימי חופשה מספקת לצורך ניצול ימי חופשה בתקופת ההסכם בהתאם לאמור בהסכם זה, והכל בהתאם לכללים שיעוגנו בהסכם קיבוצי.

7. ועדת מעקב

ועדת מעקב בהשתתפות הממונה על השכר ויו"ר האגף לאיגוד מקצועי בהסתדרות תמשיך לעקוב ולסייע בביצוע של הסכם זה ולהכריע בחילוקי דעות הנוגעים לו. החלטותיה של ועדת המעקב תהיינה סופיות ותחייבנה את הצדדים.

8. יישום ההסכם

הממשלה מודיעה על כוונתה לפעול לקידום הליכי חקיקה, לרבות חקיקת משנה, לשם יישום הסכם זה ועיגונו, לשם מניעת התנגשות בין הוראות הסכם זה לבין הוראות החוק, וזאת במסגרת האפשרויות העומדות לרשותה, נוכח המצב בו מצויה המדינה ובשל התפשטות נגיף הקורונה.

ולראיה באו הצדדים על החתום:

הסתדרות העובדים הכללית

מדינת ישראל
התדרשה

מרכז השלטון המקומי

שלוש הערים הגדולות

מרכז המועצות האזוריות

חבר המועצות הדתיות

המוסד לביטוח לאומי

שירות התעסוקה

האוניברסיטה העברית

אוניברסיטת בר-אילן

אוניברסיטת באר-שבע

אוניברסיטת חיפה

אוניברסיטת תל-אביב

הטכניון

מכון ויצמן

נספח א'

כתב הצטרפות להסכם קיבוצי מיום

לכבוד

הממונה הראשי על יחסי עבודה

משרד העבודה והרווחה

הנדון: הצטרפות להסכם הקיבוצי מיום

הריני מודיע על רצון _____ [שם המעסיק] להצטרף להסכם הקיבוצי מיום
(להלן: "ההסכם הקיבוצי").

חתימה [בשם המעסיק]

תאריך

באדר התש"ף _____
(במרס 2020 _____)

בנימין נתניהו
ראש הממשלה

חוות דעת משפטית הנלווית להצעת החלטה לממשלה ולוועדות השרים

נושא הצעת ההחלטה:

היערכות המגזר הציבורי לעבודה במתכונת חירום בתקופת משבר נגיף הקורונה, אישור תקנות שעת חירום (הגבלת מספר העובדים במקום עבודה לשם צמצום התפשטות נגיף הקורונה החדש), התש"ף-2020 (להלן – **תקנות ההגבלה**) ואישור תקנות שעת חירום (הרחבת הסכם יציאה לחופשה על המגזר הציבורי הרחב, בשל נגיף הקורונה החדש), התש"פ-2020 (להלן – **תקנות היציאה לחופשה**).

תמצית ההצעה בהתייחס להיבטי המשפטיים:

על רקע התפשטות נגיף הקורונה בישראל, הכריז משרד הבריאות על המחלה כמחלה מידבקת מסוכנת. לצורך מניעת התפשטות המחלה ושמירה על בריאות הציבור, ובהתאם להנחיות משרד הבריאות, מוצע להטיל, במסגרת תקנות ההגבלה, בנוסף לצווים שהוצאו מכוח פקודת בריאות העם, 1940, הגבלות משמעותיות, בין היתר, על פתיחת מקומות עבודה וכן על התייצבות של עובדים במקומות עבודתם שתכליתן לצמצם את מספר העובדים הנוכחים במקומות העבודה, על מנת לצמצם את התפשטות הנגיף מאדם לאדם מכיוון שהוא עובר בעיקר במגע ובהעברה טיפית, וייתכן שגם באוויר (airborne), והכל תוך שמירה על תפקוד המדינה והמשק, באופן של חלוקה בין תחומי העיסוק של מקום העבודה.

הגבלות אלה לא מאפשרות לקיים שגרת עבודה רגילה. ההגבלות שנקבעו מונעות מהצדדים ליחסי העבודה לקיים את חוזי העבודה במגזר הציבורי במתכונתם הרגילה ואוסרים על עובדים ומעסיקים במגזר הציבורי הגעה של עובדים מעל מצבת העובדים המותרת למקום עבודתם. בהתאמה, לא ניתן להמשיך ולקיים במתכונת רגילה את חוזי העבודה עם עובדים שאינם חיוניים לביצוע פעילות חיונית במקומות עבודה במגזר הציבורי ויש צורך בהסדרת התנאים שלפיהם יצאו עובדי המגזר הציבורי לחופשה וזאת על מנת שלא יפלו עובדים אלה לנטל על מערכת הביטחון הסוציאלי באופן שלא יאפשר לה להמשיך וליתן את השירותים החיוניים שהיא נדרשת לספק. ביום 18 במרץ 2020 נחתם הסכם קיבוצי בין המדינה ומעסיקים נוספים לבין הסתדרות העובדים הכללית שלפיו בתקופת ההסכם, דהיינו, עד ליום 16 באפריל 2020, עובד שאינו חיוני, ישהה בחופשה על חשבון ימי החופשה השנתית של העובד. כמו כן, נקבע בהסכם כי נוכח הנסיבות החריגות שבהן אנו מצויים עובד שאינו חיוני לא יהיה זכאי לדמי מחלה בשל תקופת ההסכם. עם זאת, יוכרו תעודות מחלה שהונפקו לפני יום 15 במרץ 2020 (לא כולל) ואשר חלות לגבי ימים שחלים בתקופת ההסכם, כמזכות בדמי מחלה. בתקנות היציאה לחופשה מוצע להרחיב את ההסכם האמור ביחס לכלל המגזר הציבורי, לרבות עובדים שעליהם לא חל ההסכם היציאה לחופשה, בשים לב לכך שהתכליות שמגשים ההסכם אשר צוינו מעלה, מתקיימות לגבי כלל המגזר הציבורי.

בנוסף לתקנות האמורות, וכמהלך משלים להן, על מנת לוודא עמידה בהוראות התקנות במשרדי הממשלה וביחידות הסמך ובפרט נוכח המורכבות הניהולית שנוספת בתקופה זו, ועל מנת לצמצם את חשיפת העובדים לסיכוני התחלואה, מוצע, במסגרת החלטת ממשלה, להנחות את משרדי הממשלה ויחידות הסמך להגדיר מראש את העובדים החיוניים במשרד או ביחידה בתקופה שבה התקנות יעמדו בתוקפן, באופן ששיעורם הכולל של העובדים החיוניים שעבודתם תותר, לא יעלה

על השיעורים, הקבועים בתקנות וכן הוראות נוספות כמפורט בהצעת ההחלטה ובדברי ההסבר לה.

קשיים משפטיים, ככל שישנם, ודרכי פתרונם:

בהתאם לסעיף 39(א) לחוק-יסוד: הממשלה (להלן - **חוק היסוד**), במצב חירום רשאית הממשלה להתקין תקנות שעת חירום כדי להגן על המדינה, ביטחון הציבור וקיום האספקה והשירותים החיוניים.

על אף שהסמכות להתקין תקנות שעת-חירום מנוסחת בלשון רחבה ומקנה לממשלה שיקול דעת רחב, הפסיקה פירשה את הסמכות על דרך הצמצום (ראו בג"ץ 6971/98 **יוסף י' פריצקי עו"ד נ' ממשלת ישראל**, נג(1) 763 (1999), ובג"ץ 2994/90 **ח"כ אברהם פורז נ' ממשלת ישראל**, מד(3) 317 (1990)).

החובה לנהוג בריסון עצמי בהתקנת תקנות שעת חירום אף נובעת מהיותה של הממשלה ממשלת מעבר, המחוייבת ממילא באיפוק ובריסון בביצוע כל פעולותיה.

על רקע התפשטות הנגיף, כמפורט באריכות בדברי ההסבר לתקנות, יש צורך בהתקנת התקנות לצורך הגנה על ביטחון הציבור, באופן של צמצום משמעותי של מספר העובדים שרשאי להגיע למקומות העבודה, ולצורך המשך קיום האספקה והשירותים החיוניים באמצעות מערכת הביטוח הסוציאלי שנדרשת לתת מענה בהיקפים חריגים לאור הנסיבות הקיימות ושעלולה לקרוס ולא לתת מענה בזמן סביר לאזרחים הנסמכים עליה לצורך מענה סוציאלי בסיסי, בלא הסדרת יציאתם לחופשה של עובדי המגזר הציבורי, וזאת בהתאם לעילות הקבועות בסעיף 39 לחוק היסוד. הצורך בתקנות הינו מידי לנוכח מהירות וקצב ההדבקה של הנגיף, מתן ודאות לעובדי המגזר הציבורי ביחס לתנאי יציאתם לחופשה ומתן האפשרות למעסיקים במגזר הציבורי ליישם באופן מידי ונרחב את תקנות ההגבלה.

בנוגע לתקנות ההגבלה, ברירת המחדל קובעת כי במקום עבודה לא יהיו בו זמנית יותר מעשרה עובדים או 30 אחוזים ממצבת העובדים, לפי הגבוה מביניהם. יחד עם זאת, נקבעה החרגה בהתאם לתחום העיסוק ועל בסיס הפרמטרים כדלקמן, על מנת לתת מענה להמשך תפקוד המדינה והמשק:

1. עובדי המדינה והמגזר הציבורי המבצעים פעילות חיונית.
2. עובדי מפעל למתן שירותים קיומיים כהגדרתו בחוק שירות עבודה בשעת-חירום, התשכ"ז-1967 (להלן - **חוק שירות עבודה בשעת חירום**), כנוסחו בתקנות שעת חירום (שירות עבודה בשעת-חירום), התש"ף-2020.
3. מקום עבודה שעוסקים בו בעבודות בינוי או בעבודות תשתית שאינן כוללות התקהלות במרחב סגור.
4. עסקים שיש חשיבות לרציפות פעילותם לצורך הבטחת המשך פעילותו של המשק.
5. עובדי מפעל חיוני העומד בעקרונות שנקבעו לעניין זה בחוק שירות עבודה בשעת חירום.
6. עובדי מפעלים בעלי היתר מיוחד להעסקת עובד בשעות המנוחה לפי סעיף 12 לחוק שעות עבודה ומנוחה, התשי"א - 1951, שניתן כדי שלא לפגוע בתהליך העבודה.